

Ese de doue ori in septimana: Joi-a si Duminica; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei sau de patru ori in septimana.

Prețulu de prenumeratiune.

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. v. a.
„ patraru	2 fl. v. a.
pentru Romania si strainatate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondenti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau editiunea; cãta vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

—*—

Pentru anuuncie si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunda cãte 7. cr. de linia; repetitiile se facu cu pretiu scadutu. Pretiu timbrului cãte 30 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 30 augustu n. 1871.

In sãdinti'a din 28 aug. a adunarii natiunali din Versalia s'a prezentatu proieptulu pentru prolongirea poterii esecutive si respective denumirea lui Thiers de presiedinte alu republicei franceze. Thiers prin fulminantulu seu discursu ce-lu rosti in caus'a dissolverii gardei natiunali, apoi prin amenintiarea cu demisiunarea sa, a produsu efectulu doritu si nu irai sufere indoiele ca proieptulu lui Rivet — atãtu de ori amintitu la acestu locu — ilu va primi in essentia si o mare parte din partid'a drãpta, adeca a monarchistiloru. Proieptulu lui Rivet insa s'a modificatu intru cãtuva in sectiuni, astfelu, ca Thiers se va denumi de presiedinte alu republicei numai pre timpulu cãtu va durã adunarea natiunala, deci nu pre *trei ani* cum suna testulu originalu alu proieptulu. Mai departe se dice cã cabinetulu denumitu de Thiers, alu carui presiedinte va fi elu — este respunsabilu. Dupa informatiunile mai noue insa Thiers n'ar fi multiamitu cu acãsta modificatiune, elu doresce ca proieptulu lui Rivet sã se primãscã din cuventu in cuventu si este sperantia cã i se va implini p'ã sa dorintia. Ministrulu de justitia Dufaure a propusu a se adauge la consideratiunile proieptulu si serviciale ce Thiers in decursu de diumetate de anu le a oferitu tierii. Acãsta propunere a produsu unu sgomotu in Camera si — pôte cã din acãsta cauza s'a amenatu *debaterea* pre astadi 30 aug.

Despre proieptulu lui Gambetta pentru dissolverea Adunarii natiunali ce-lu va prezentã aceastã, vomu vorbi in nrulu viitoriu. Acuma amintimu numai cã proieptulu acestui mare patriotu francesu este — precum dice densulu — unu remediu radicalu pentru Francia.

Miscariile electorali din Cislaitania ieu din ce in ce proportiuni totu mai mari. Alaltaieri, in 28. aug., se publicara doue programe din partea sloveniloru si a moraviloru. Dupa cea d'antãtu reulu de pan'acuma a fostu cã slavii au fostu despoiatu de tôte isvãrale desvoltarii spirituali si cã isvãrale de ajutoriu ale tierii s'au intrebuinãtiati numai pentru institutetele de invetiamentu germane. Program'a moraviloru inca suna astfelu si pretinde sistarea su-prematiei nemtiloru. Essentia ambeloru programe este sustienerea Austriei in care slovaciã traiescu de seculi de ani, dar pretindu si sustienerea natiunaltatei loru si spre acestu scopu: modificarea constitutiunei din decemvre — pre baa federalistica, astfelu, ca dietele provinciali sã aiba votu decidiatoriu in tôte causele, cu exceptiunea celor ce privescu strictu intrãg'a tiãra. —

Miscariile socialu-democratice din Germania facu multa ingrigire guvernulu nemtãescu si incepe a opru adunarile socialu-democratice sub cuventulu cã in acãstea se ieu decisiuni, prin cari este periclitata unitatea statulu si in specialu monarchia. Dãca e sã sinceru potericulu guvernulu nemtãescu, marturisãscã cã numai monarchia si nu unitatea si tariã statulu este periclitata, cãci principale socialu-democratice sunt principale dupa cari are sã fia statulu ca atãre constituitu, dãca e sã corespunda naturei, ideiei si essentiei sale.

Aici la noi a casa prelatii si episcopii infalibilisti facu multu sgomotu prin publicarea dogmei de infalibilitate. Pres-

s'a ungurãscã — cu exceptiunea iesuticulu „Magyar Allam“ — este inver-siunata contra ministrulu de culte si invetiamentu Pauler pentru indulgentia lui facia cu acei eppi infalibilisti. Press'a guvernamentalã, desi indignata pentru publicarea fatali dogme, totu se nisuesce a aperiã atãtãdinea guvernulu facia cu procedera eppiloru catolici, er cea opo-sitiunala arunca insulte preste insulte a supr'a bietulu ministru, — ba unu corifeu a magiariloru opo-sitiunali va sã-lu acusa la dieta. Cum vine deci cã, desi amendoue secte de magiari constitutiunali, guvernamentalii intocmai ca opo-sitiunali sunt indignati si inver-siunati pentru publicarea spurcatei dogme de infalibilitate, totusi press'a guvernamentalã scusa, er cea opo-sitiunala condamna portarea guvernulu si a nume a ministrulu de culte facia de insolentia infalibilistiloru?! La acãsta importanta intrebare vomu raspunde in nrulu viitoriu.

Iubileulu de 25 de ani alu parintelui Metropolitu Andreiu Br. de Siaguna.

Sãrtea in care a traitu natiunea nãstra de la descalcareã ei pe teritoriulu vechiã Dacie, din timpu in timpu a devenitu totu mai trista asa incãtu jugulu strainu ne amenintiã cu sugrumarea totalã. Chinurile ce s'au pusu pe poporulu romanu, adese l'au adusu in pusestiune de desperare care s'a si exprimat in cele mai furiunde moduri. Aceste expresiuni din partea unui poporu parasitu de tãta lumea, apesatu, chinuitu si peste totu tractatu precum nu se cuvine sãntieci omenesci, aceste expresiuni esecutate nu prin sciintia sãu artã, asa dãra nu prin inteli-gintia crescutã, ci numai prin poterea naturalã, atãtu spiretualã cãtu si fisicã, a poporulu lipsitu de inteli-gintia — in intielesu modernu, — aceste expresiuni dicu, au convinsu pe contrariu nostri despre vitalitatea nemului romanescu. Legile politice cele necorespundãtãrie spiritulu de umanitate desi pe artia se mai modificau, in fapta se esecutau si mai cu tãria, cãci erã intentiunea a ne'ngenunchiã ca sã nu ne mai potemu sculã. Spre ajungerea acestui scopu contrarii n'au pregetatu a despica trupulu natiunali acolo, unde erã densulu mai puternicu, a taiã fusulu de la mura, fusulu pe langa si prin care se'nvertiau tãte cealalte masinari.

Ei ni-au desbinatu biseric'a, ni-au ruinatu locasiulu comunu, uniculu santuariu carãia se'nchinã ori ce faptura, care graiã romanescu, care era uniculu centru alu unitãtii nãstre. Au desbinat'o cã sã o slabiãscã, si in adeveru au si nimerit'o. Urmarile nu trebuie se le cautamu in trecut, cãci prezentulu ni este dovãda destulu de convingãtãria. Acum fiindu centrulu desbinatu, prã usioru a fostu si este inca a despoia partile sengurãtice de ori ce drepturi. Astfelu biseric'a orientala a devenitu din timpu in timpu totu mai seraca, ba mai pe urma a ajunsu acolo, cã bietii crestini ort. orientali remasera de capulu loru fara capu bisericescu, pana ce in fine din mila ajunsera in privintia bisericãscã pe man'a unui stepanu strainu. Asia dãra de o parte *politicesce* legatu de glia, subjugatu, dechiaratu de necapabilu si opritu prin lege de la ori ce progresu in cultura, de alta parte *bisericesc* datu cu aceeasi intentiune de nimicire in ghiare si mai fora mila: poporulu romanu ajunsese a tenji, ajunsese a fi ametitu de slabitiunile trupesci si sufletesci.

Dar poterea spiretulu naturalu, nu pôte remanã ascunsã pentru veci, o pôte

omulu supprime dar nici decum nimicã. Revolutiunile din vãculu trecut si prezentu au deschisu pãrtã iadulu pentru toti cari erau intr'ensulu. Insa ca se iesi din intunerecu trebuie se te scãta cineva pana la usia macaru si candu se ivesce lumin'a dilei se te'nvetie cum se te por-ti, ca se nu-ti se vateme ochii. Va se dica nu e destulu, cã s'a ivitu epoc'a libertãtii, nu e destulu cã esista dreptatea in sine, ci trebuie acum se affi caile pe cari se dobendescã acelea bunuri, se sci se convingi pe cei ce le tienu ascunse, cã acelea sunt proprietate a tuturoru omeniloru si in casu de lipsa se li le smulgi din manã chiaru cu poterea.

Asia dãra si in asemenea casuri favorabile conducãtorii, barbãtii cei lumina-ti ai natiuniloru, ei sunt si remanu sufletulu eliberãrii poporaloru.

Biseric'a romanu ortodocsa orientala are fericirea a salutã in frunte-si pe unulu dintre cei mai neobositi conducãtorii ai nemului romanescu, dicu ai nemului romanescu, pentru cã rezultatele esemplãrei lui activitati au trebuitu se influintieze a supr'a tuturoru Romaniloru, dãca nu intr'alte privintie, de siguru insa in privintia morala. 1846 este anulu, in care s'a ivitu pe ceru, pentru poporulu romanu din Austria, acea steã, care se lumineze, pana candu poporulu romanu-apesatu, va affi caile se iese din intunerecu si se va dedã cu lumin'a cea indultãtãria dar ne'ndatinãtu pentru ochiulu nostru timpitu de poterea intunecimeii, in care vietuãmã si mergeamu pe ne-simtite spre perire.

Da! pe candu drepturile bisericiei nãstre erau adencu ingropate, pe candu unii fi mai desteptati ai nemului nostru 'si prepadiau potericile in desgroparea acelora, atunci prevedintiã in indurarea ei nemarginita ni-a tramisu unu nou isvoru de poteri si intieleptiune spre continuãrea muncii necesãrie spre a desgropã unu poporu mai multu decatu pana in gatu ingropatu si spre a-i restitini celu putienu altariulu la care adorã si acestu poporu poterea cea nevisibila, care prin atãte necasuri si amarãtiuni, l'a scapatu de la perire.

Poterea devina a aretatu totdeodata si teritoriulu, care va avea se-lu fructificã acestu isvoru. Adeca teritoriulu natiunali bisericescu. Si cine ne infacisãzã acestu isvoru puternicu in adencimeã sa? Este Esc. Sa **parintele Metropolitu Andreiu Baronu de Siaguna** Parinte! da! parinte, pentru cã nu esista cuventu in limba-ne care se esprime dragostea ingrigirea neobosintia si asprimeã de o data mai nimeritu de cãtu acestu cuventu. Si rezultatu acestoru cualitati ne protege acum de 25 de ani ne'nterruptu. Pe candu multi dintre fiii bisericiei nãstre in decursulu acestoru ani se uriau, elu, protegãtorulu nostru, i iubiã pe amendoi, pe candu unii se luptau cu necazurile loru, elu se ingrigiã cum sã-i scape de acelea; pe candu altii cadeau obositi de muncia ce. avea se-i duca la man-tuire si desperau, pe atunci densulu 'si incordã de nou potericile si rediamã opulu antecesoriloru sei scapandu-lu de ruina; pe candu multi erau indi-ferenti catra ajungerea scopulu, elu erã aspru si neobositu in continuãrea agendeloru incepute. Astfelu, pe candu dãra natiunea intrãga nu mai avea sperantia de scapare elu facea planuri nuce cari.avea se le esecuteze, dupa ce va fi realizatu pe cele incepute. si de multe ori amenintiãte.

Prin acãsta tãria de sufletu si neobosintia si numai asia au potutu Romanii ort. orientali sã fia readunati de prin toti muntii, tãte vaile si siesurile cele intinse, si se fia de nou intruniti la altariulu stravechiei loru bisericã. Numai prin *asemenea stãruintã* s'a potutu recastigã **metropoliã rom. orientala** si episcopiele ei, numai prin asemenea zelu a potutu natiunea se ajunga a numerã astadi atãtea institute de crescere, a fi activa prin atãti fi ai natiunei nãstre in tãte ramurile culturale natiunale. Numai prin desconsiderarea individualitãtii proprie, care caracterisãzã pe acestu barbãtu, a fostu cu potintia ca institutetele bisericiei romanesci orientale se fia scutite de isbi-rile timpuriloru absolutistice. O florã a neobositei activitati a acestei persãne mari ornãza tocmai astadi cuprinsulu acestei foi, este unu institutu natiunali pentru care bunulu nostru parinte n'a crutiãtu nici spese nici ostenele, pana cã l'a veduutu, pe trãpt'a pe care sta elu astadi falnicu, aducendu lumei presente si posteritatiã a minte, de adeveratulu ei urdãtoriu si protegãtoriu. Cine nu cunoãscã starea institutulu nostru teologicu de odiniãra si de astadi? cine nu cunoãscã institutulu pedagogicu? Cine nu scie, cã Metropolitulu **Siaguna**, fostu odiniãra profesoru, devenindu pe scaunulu episcopescu, cu politiculu a fostu politicu, cu preotulu preotu, cu dascalulu dascalu, cu plugariulu plugariu? Dar cine pôte insirã tãte *isvãralele* nãstre si mai, cine pôte aminti tãte bisericiele redicãte? cine va face asemenea potrivita intre starea preotimã nãstre si dupa 1846, cine va potã insirã binele materialu agonositu bisericiei resp. natiunei? cine in fine pôte urmãriã tãte caile, pe cari s'a esprimatu activitateã acestui barbãtu in folosulu natiunei? Si tãte acestea numai in 25 de ani!

Acestu barbãtu ãta-lu caruntu de mult'a obosintia de 25 de ani in frunteã bisericiei nãstre!

Crestinii bisericiei nãstre s'au sem-titu indemnati a dã expresiune sentie-minteloru loru de multiamita in 22 aug. a. c. st. v. Si cine ar fi potutu resiste acestui sentimentu? Cui i e necunoscutã natura Romanulu de a multiamã adeverãtiloru sei binefacãtorii? Si cine a fostu Romanulu de 25 de ani incãci mai mare **binefacãtoriu** decatu **parintele Metropolitu Andreiu Br. de Siaguna**!! Cei ce astadi nu se potu insufletu de aceste adeveruri, pe aceia i va convinge istoria bisericiei nãstre dimpreuna cu cea a literaturii romane? Care istoricu alu acestoru ramuri de sciintia va potã trece peste opurile lui Siaguna fora ca se-i deã unulu dintre locurile de frunte?

Ei bine! Institutetele nu-si potu para-si locurile nici bisericiele, ele nu potu veni sã se inchine infantiãtoriuã si nutri-toriulu loru, dar cei ce ne nutrimã cu spiritulu acestoru institute, cei ce ne cuminecãmã la altarele acelor bisericã, cu toti—medilocitu sãu nemedilocitu—se ne'nfãtisãmã bunulu nostru parinte, sã-i aducemu intimele nãstre omãgie pentru cã si-a jertfitu potericile pentru de a scãte sant'a nãstra bisericã din abisulu intunerecului, cã a scapat'o din man'a strãiu-lui, cã a redidit'o si organizãt'o dupa sãntele canãne in intielesulu adeveratu alu invetiãtoreloru lui Christosu, si pentru cã i-a datu o pusestiune pentru care ne invidiãza crestinatãtea europãna. Se multiamimu lui Dumnedieu, cã a dãruitu natiunei unu asemenea barbãtu si cã ne-a invrednicitu de momentulu in

care se potemu exprima acestui neobositu pastoriu de 25 ani, bucuria ce o simtăm ca-lu vedem sanetosu, se ni indreptăm în fine rugările noastre către Dunnediu pentru îndelungarea vieții acestui puternicu stelu alu bisericeii și națiunei.

Cei ce remanem a casa, se impodobim bisericele și adunându-ne în 22 augustu, cei mai luminați se propovedim poporului faptele marelui barbatu indreptandu către ceru rugăți pentru deplina sanetate a Metropolitului Andreiu Bar. de Siaguna, carele este și va remanê mare și nemuritoriu în istoria poporului romanu și în specie a bis. ort. orientale romane.

J. Lengheru.

Institutele romanesci de invetia- mentu din Brasiovu.

În necesitatea ce o simtăm cu totii de a ni cultivă poporul, și în lipsa cea mare de institute, ce o avem spre acestu scopu, este nu numai de mare folosu a areta publicului unde avem institute și ce rezultate ni dau acelea, ci contrariulu ar fi chiar pecatu, ar dovedi o neglijență și neinteresare, ar dovedi că inca nu suntem capabili de cultura. *)

Brasiovu, resp. locuitorii romani de acolo simtindu necesitatea de a se cultivă poporul cu descousiderarea intereselor private, au înfiintatu inca în anulu 1852 unu gimnasiu, care în anulu 1865/6 a devenitu completu, avendu dreptu de publicitate, adeca dreptulu de a dá scolariloru atestate cu valóre publica ca ori care altu gimnasiu din monarchia austro-ungara. —

Acestu gimnasiu s'a sustienutu și se sustiene și astadi pe o trépta cu gimnasiile germane. Professori si-au facutu studiale profesorele la universitatile din Viena și din Germania, fie-care în câte o specialitate anumita.

Progresulu ce-lu face acestu institutu, ni-lu dovedesc și programele anuale ale acestui institutu. În fie-care anu pe langa datele statistice apare în programa și câte o disertatiune scientifica, mai totdeun'a disertatiuni cari apartienu sferoi scolare. Program'a anului acestuia, care o primiramu din partea directiunii, cuprinde unu obiectu de mare importantia pentru toti, cari se interesă de progresulu limbii romane, cu deosebire inca de mare interesu pentru invetiatore. El tractata adeca tem'a „Invetiamentulu limbii materne în scólele elementare și factorulu principalu în acestu ramu de invetiamentu.“ Tem'a dezvoltata de profesorulu J. Popea—carele se ocupa de multi ani de predarea limbii romane în gimnasiulu inferioru — într'unu modu carele dovedesc deprinderea practica a autorului și interesulu ce-lu are pentru acestu studiu, do-

*) Scimur că acestu obiectu s'ar potrivu mai bine într'o foia speciala scolaru, dar lipsindu o asemene foia, trebuie să ne ocupăm de totu ce este de interesu vitalu. Red.

ându a conduce pe scolarulu în cunoșterea limbii sale treptatu, adeca totdeun'a cu considerarea poteriloru de pricepere ale aceluia. Desi tem'a este tractata numai în câtu privește scólele elementare*), totusi din partea programei, care se ocupa cu datele statistice scolare, mai cu sêma din publicarea temelor elaborate în gimnasiulu superioru, se vede, că corpulu profesoralu de acolo tractéza studiulu limbii romane tocmai așa de sistematicu ca ori care studiu. Graduarea în alegerea temelor de o parte, feliurile stilului de alta parte, ni arêta, că propunatoriulu — prof. Josiffu — dominéza pe deplinu obiectulu propunerii sale.

Nu mai putiemu interesu are pentru noi istoria romana. Acest'a din programa nu se vede a fi tractata sistematicu. Istoria noastră, credem, că are destula însemnaté nu numai pentru noi, dar și pentru Europa întreaga, ca celu putiemu într'unu institutu romanesc să fia tractata dupa cum merita.

Însemnânu mai încolo, că în acestu institutu se propune și limb'a franceza, desenulu și gimnastic'a. Pentru fie-care sunt catedre anumite și profesori speciali.

Cu mare parere de reu trebuie să observăm și în program'a anului acestuia, că cantarea nu se vede a fi propusa în gimnasiu. De acésta împregiurare ne mirăm cu atât mai tare, încatu scimur pozitivu că DD. profesori Dima și Dr. Popp, au facutu studia speciale în acésta arta; dovêda și disertatiunea dlui Popp în Fagarasiu. Sê nu fia ôro aplecata Eforia scóleloru — care totdeun'a a sprîgnitu cu cea mai mare caldura progresarea acestui institutu — a jertfi și pentru acésta arta ôrosi-care suma.

Totu în acésta programa se publica și datele statistice despre scólele comerciale și reale, cari s'au înfiintatu acum doi ani, deschidându-se în fie-care anu câte o clasa. În anulu acest'a se vor completá și cele d'antaiu și cele din urma cu câte o clasa, adeca cu clas'a a trei-a. Astfelu vor esiste de acum încolo în Brasiovu pe langa gimnasiu o scóla reala inferiôra de trei clase, și o scóla comerciala completa, asemenea de trei clase. Tôte acéste institute în privința scientifica stau sub directiunea Directorului Dr. Joann Mesiofa, carele dovoita multu tactu și întieptiune în chiamarosi. —

Afara de acéste trei institute mai nalte mai esiste o scóla normala cu 4 classe, pentru prunci: și o scóla pentru fetitice, asemenea cu 4 classe. —

Tôte acéste institute stau sub administratiunea Eforiei scolare din Brasiovu, resp sub sceutulu bisericeii

Numerulu scolariloru la tôte acéste institute este dupa programa 625.

Gimnasiulu posiede o bibliotecu maricica

*) Ar fi de doritu, ca în felulu acest'a să se tracteze tem'a pentru tôte treptele, adeca mai departe pentru gimnasiulu inferioru, reale, comerciale și gimnasiulu superioru, ca astfelu impartinduse materiisululu, să se croiesca în fine o sistema pentru propunerea limbii romane. — R e d.

cabinetu zoologiu, fisicu-chemicu, matemati-co-geometricu și unu numismaticu.

Atragem a atentiunea întregulu publicu romanu din tôte partile a sup'a acestoru institute, facendu-i cunoscutu, că programe se capeta gratis de la directiunea gimnasiului.

Prospectulu actiuniloru Institutulu de creditu „Albina.“

(Fine.)

Precum nu este numai capitalulu de actiuni, cu care va lucrâ institutu de creditu „Albina“, asemenea nici garantiile sale nu stau numai în acelu capitalu.

Abstragendu de la fondulu de reserva (§.§. 71-73), care cu timpu pôte se înzestreze institutu cu unu capitalu câtu diumetate fondulu de actiuni, asigurându-lu astu-modu contra daunelor și marindu totu-odat în acéasi mesura garantiile institutu, — acésta mai face sêma și de alte mari capitale. Atare frumosu capitalu se va compune negresitu îndata la începutu din cuotele participantiilor (§ 88 h.c.), respective din fondulu de garantiu alu reuniuniloru de creditu (§. 91). Prin acestu capitalu inca nu numai se multiesce capitalulu cerculantu alu institutu și prin urmare venitululu seu; ci priu acelasi se forméza totu odata și o garantiu noua și speciala pentru împrumutele date în cuprinsulu reuniunelor de creditu. Mai judecandu cuprinsulu §. 94 din statute, asta garantiu va fi de cinci ori așa de mare, ca capitalulu însusi, pentru că „membrii unei reuniuni de creditu garantiéza reciprocé si solidaru pentru tôte împrumutele date de institutu reuniunii și membriloru ei pana la sum'a încincita a cuoteloru lor, adeca cu de cinci ori câtu face valóre nominala a cuoteloru“, din care se compune fondulu de garantiu.

Că prin cas'a de pastrare a institutu de capitale se mai potu aduná, lasu, ca pe lucrulu celu mai usor de cuprinsu în judecata fie-carui cetitoriu.

Prin emiterea inscrișelor de ipotéca institutu si-procura érași alte capitale. Dupa tenórea §-lui 148 aline'a a 2-a acéa emisiune, îndata la activarea institutu se pôte urcá pana la valóre de 900.000 fl. ér dupa respunderea întregulu capitalu de actiuni, se pôte redica și pana la trei milioane fiorini.

Capitalulu inscrișelor de ipotéca inca, precum se scia, va fi acoperitu în deosebi, prin sigurantia ipotecaria.

Éta deci pentru fie-care procurare de capitalu creare de noue garantiu. Éta cum institutu „Albina“ cu unu capitalu micu de actiuni pôte se invertésca totusi mari garantiu. Éta câtu de ascuratu este capitalulu de actiuni și câtu de bine este elu ingraditu cu multime de garantiu pentru tôte eventualitatile.

Caci, ca să vina vro-odata în atingere capitalulu de actiuni alu Institutulu „Albina“ trebuie.

a) să nu fia de ajunsu sigurantia ipotecaria a vre unui particularu, nici tóta alta avere a lui, pentru acoperirea sumulției ce va fi detorindu;

b) să se absorba întregu fondulu de garantiu;

c) să se mai scóta de pe la membrii respectivei reuniuni o suma inca de patru ori atâtu, câtu face sum'a cuoteloru lor la fondulu de garantiu, și totu se n'ajunga nici acésta;

d) să se absorba întregu fondulu de reserva;

e) ca consiliulu institutu constatoriu din 12 barbati aleși să fia atâtu de orbitu, ca să lase a se petrece tôte cele amintite sub a, b, c, și d și numai după acéa se se trezésca;

f) ca comitetulu de revisiune pusu de adunarea generala în sensulu §.§. 62--65 din statute inca să nu scia, a-si face detoria.

g) ca comisariulu regescu denumitu din partea regimulu a nume pentru necurmat'a controlare a institutu în puterea §. 85 să-si uite cu totul de chiamarea sa.

Nu concedu deci, că s'ar porea aflá cineva la noi carele se créda seriosu, că într'adeveru tôte acéste s'ar poté întâmplá vre-odata.

De câte ori pan' acum era vorb'a pe la noi d'a créa vre unu institutu de creditu, între alte obiectiuni, ce faceau pessimistii nostri, erá și lips'a de protocoale funduari. Credem că astadi, candu regimulu s'ocupa barbatoscu cu introducerea lor în Transilvania, (fiindu că în Ungaria și Banatu sunt de multu intr'oduse), atare obiectiune nu mai are locu. Dar, vedeti dvóstre, altii nu s'au spariatu nici pan' acum de acésta greutate. Cassele de economii de prin cetatile Transilvaniei și alte institute banesci au prosperatu și si-au facutu averile lor frumoșe cu multu mai înainte d'a începa-regimulu la lucrurile sale de adi cu protocoale funduari.

S'avem mai multu spiritulu de întreprindere, și pedeele noastre se vor imputená de siguru în tôte directiunile.

Pentru deplin'a deslegare a tomei ce ni-am luat, e de lipsa a nu perde din vedere și viitoriulu pretulu mosieloru. Prin căile ferate cladite și cladinde în țic'a noastră, produsele pamentului vinu din-ce-in-ce mai cautate; prin acésta regulare a referintieloru agrarie dupa cerintiele timpului e neamenabila. Tôte acéste inca contribuiescu cu securitate la urcarea în pretiu a realitatilor. Asta creșcere de pretiu e simțita dejá și acum. Nicaire în Transilvania și Banatu pamentulu nu mai e asiá estinu, cum erá d. e. numai înainte cu 3 ani.

Asiá dara pretulu mosieloru este în creșcere siguru și agricultur'a are a cum și în Transilvania unu viitoriu frumosu fôrte apropiatu. Romanii nostri se nu pârda acéstea din vedere, și nu numai să grigéasca ca ochii din capu mosiôra ce posiedu, ci să se silésca din tôte poterile a-si înmulți proprietatea de pamentu. Multu dicu 5 ani de dile, și pretulu mosieloru se va îndoi. Sunt timpuri și ocașuni cari nu se mai întorc; și le folosim, pana sunt.

Asiá dara ipotécele în cari institutu de creditu „Albina“ și va închide banii sei din a și d'antaiu (cei mai însemnati pentru vietia

FOISIÓRA.

Teatru Romanu natiunalu în Aradu.

Representatiunea a IV. V. și a VI.

Amesuratu promisiunei mele, vinu a-mi continuá recensiunea a sup'a reprezentatiuniloru teatrali a societati dlui Mihail Pascali.

A patra Representatiune, carea pentru prim'a óra se escutá mercuri în 16 augustu n. cu pies'a „Garganili“, comedia în 3 acte, tradusa din originalulu francezu de dlu directoru Pascali. —

Materi'a acéstei piese e luata din timpulu presinte; se tractéza despre caracteristic'a celoru slabi de angeru, cari rapiti de veri ce ilusiune, sên cari preocupati de pasiuni și facendu-se servili acestor'a, prefera mai bine a suferi necasuri și neajunsuri grele, mai voiescu a fi espusi batjocuriloru, — decâtu a se margini si îndestulu cu fericirea familiara.

Șbiiciuirea moralulu a omeniloru garganili *) este cu mare efectu și multa elocintia cu-

*) Garganili sunt accia, cari priu desnerdari și desfrenari devinu molipsiti de slabitiune, se lasa trasi-impusi, cu unu cuventu caror'a mintea li e cam scelintita de farmeculu amornu-ri ferzeiloru! — Report.

prinsa în acésta piesa; barbati demoralisati și nemulțamiti cu fericirea familiara — devinu molipsiti de morbulu garganicu, care îi face din omeni seriosi — adevérato maimuce, căci din rolurilo Garganiloru multi au potutu deduce și invetiá multe! —

Escutarea piesei a seceratu îndatinatelu aplausu din partea publicului. Dlu Pascali în rolulu seu de Sampiniacu, ni arêta în celu mai prognantu modu morbulu Garganiloru; dn'a Pascali joșá rolulu de dn'a Camil; ea cu farmecu femeiescu, pórta de nasu dupa placu pre dlu Sampiniacu, caruia i léga ochii facendu-lu se orbecheze prin camera (ohilia) în ilusiuni vane de amoru! —

Mimic'a și distingerea ambiloru în acésta piesa a fostu minunata; și caracterisá dupa meritu la acestu locu este o absoluta imposibilitate; atât'a este doveditu că facultatile celu miu escelinte lucră cu densi și prin densi.

Comportarea dnei Pascali — pre bina în rolulu ei, érași a escitatu placere generala; ea scie de minune să fia acus' și melancolica, acusi joniulu plina de amoru, prin cari calitati și prin dulcele ei afabilitate publiculu a fostu entusiasmata pana la estremitate.

În rolulu ei de nobila Italiana a arêtatu câte intrigi scie tise o femeia; a ar etatu pote rea farmecatori'a a sup'a barbatiiloru, în câtu tocmai ea, ca servitóre fu în stare a legá ochii

stepanului casei (a dlui Sampiniacu), a-lu face să suferi fôme, frigu, pirotă și câte tôte fatalitati, și în fine dupa tôte acéste a-lu convinge, că tôte se întâmplă în cas'a si cu vointia lui propria! —

Comiciulu nostru Balanescu n'a lipsitu nici d'asta data a ni casiuá câtu de multu risu; elu numai câtu se ivi pe bina în rolulu seu de Fridolinu servitoriu, publiculu se începú a ride în hohote; fă aplaudatu ca la tôte alte ocașuni; în escutarea rolululu seu sémenea unei flacare de paie.

Iniatiu de dlu și amiculu seu Sampiniacu, se puse si elu a se lasá molipsitu de morbulu garganicu, începú și elu a-si face ilusiuni de amoru, — iubindu în secretu pre soci'a amiculu seu, ce erá represintata prin dsiôra Popescu, ce joșá rolulu de dn'a Constantia cu deplina satisfacere.

La o declaratiune categorica și drastica a dlui Sampiniacu, — bietulu Fridolinu de frica bucuoscu — fă în stare, a-si infrená patim'a și a eschiamá: „E bine, déca nu-ti place si nu vrei ca s'o iubescu, nu o voiu iubi si pace!“

Prin acésta chiar densulu a delaturatu confusiunea garganica în care erá dlu Sampiniacu și Rivroulu, dintre cari ultimulu caseigá man'a Camilei și Fridolinu, spre multiamirea sa, remasa numai cu chiarificarea confusiunei! —

Angagiati în acésta piesa au mai fostu dnii Julianu și Fraivaltu, cari și jocara bine rolurile sale și au satisfacutu acceptariiloru publiculu spectatoriu. —

A cincina Representatiune: „Fic'a poporului“, comedia-drama în 2 acte, tradusa de dlu Pascali, în care erau angagiate persoanele dlu J. Gestianu, ca Marchisulu de la Rosghiumu; dn'a M. Gestianu, Marchis'a fenei'a sa; dlu Cristescu, Viscontele Roșe fiulu lor; dlu C. Balanescu, Verju; dn'a Mat. Pascali, Jachelina; dlu M. Pascali, Intendantulu Jonastasu; dsiôra L. Popescu, Mariola; dlu Julianu notariu; și dlu Fraivaltu, unu servu.

Essenti'a acéstei piese este caracterisarea ambițiunei ce existe și în colib'a tieranului seracu; și a arêtatu în modu prognantu că — ambitiosii și îngamfati de aristocrati nobili nu punu nici unu pondu pe palpabilulu inimei; nu multu cugeta la fericirea fiiloru lor, — și că totu modulu vietiei lor nu este alt'a decâtu ambițiunea și malitia!

Marchisulu de la Rosghiumu cu dn'a su Marchis'a reprezentara pre cei doi îngamfati nobili francezi, cari pentru ambițiune și egoismu nesatiosu voiau să-si sacrificie pre uniculu fiu a loru Viscontele Roșe, pre care-lu joșá dlu Cristescu cu multa și plausibila vivacitate, arêtându-se ca omu resolutu ce voiescu a-si sustiené și folosi libertatea personale cu ori ce pretiu!

si viitorului sau). In observarea, se intelege, ca §. 126 din statute, nu numai nu vor putea se scada in pretiu nici candu sub dinmetatea valoarei adeverate, ci pretiul lor va creste inca de buna seama, crescandu prin acest'a in aceeasi masura si garantiile pentru banii institutului si devenindu acest'a cu atatu mai ascurat contra daunelor.

Inca unu faptu mai elocentu decatu tote ate s'au espusu pana aci. Cu cateva septemani nainte d'a se deschide subscriptiunea la actiunile institutului „Albina“ doue case dintre cele d'antriu in Viena s'au imbiatu a subserie partea cea mai mare a aceluor actiuni.

Fundatoriil institutului insa sciindu c'acui sunt actiunile, a aceluia e si institutul, n'an primitu ofertulu, ci s'au pusu a-si efectui dorint'a ca numitele actiuni se se distribu intre poporul nostru, pentru care a nume se creze institutul.

No pote ore supune, ca asta nobila tendint'a a fundatorilor se romana n'ntieles'a? Credu, ca natiunea intr'ga ar protest'a contra unei atari supositiuni.

S'ar mai pote scrie inca cole intregi a supr'a acestei teme; dara terminu, tienendu d'ajunsu aceste momente principali spro a convinge pe fie cine, ca institutul de creditu „Albina“ se nasce la timpulu celu mai bunu si sub impregiurari de totu favoritorie pentru viitorulu sau.

Conchida acum fie cine la prospectulu actiunilor lui.

Din parte-mi am tienutu in interesulu publiculu nostru a face aceste reflexiuni tocmai la timpulu.

V. R.

Ce este de facutu ca se scape poporul de insielatiunile si jafurile diregatorilor reg. mag. de finantia?

O marturisescu ca multu mi-am framentatu capulu si am cugetatu a supr'a acestei teme triste si ruinatorie de tiara si de poporu, dar n'am potutu scoate la cale unu medilocu salvatoriu. — Despre insielatiunile si jafurile ce le facu, diregatorii reg. mag. de finantia, s'a scriu si s'a adusu nainte o multime de casuri speciali mai prin tote foile patriei, — s'au fatutu interpelatiuni in dieta, s'au datu plausori preste plausori incepandu de la cea mai mica diregatoria reg. mag. de finantia pana la dlu ministru, dar tote acestea n'au neci celu mai micu rezultatu. — insielatiunile si jafurile din partea diregatorilor reg. mag. de finantia pe di ce merge nu numai ca nu se curma, ci se sporescu si multiescu spre ruinarea tierei si a poporului. — Lecu in contra acestoru rele, precumu disei mai susu, nu pote nime afia, de nu cumva bunulu Dumnedieu prin are o minune ne va mantui de acosta hidra — nu cu siepte, ci cu mi si mi de capete, — nu va remane deci alt'a, decatu seu se parasimu mosiele si se emigramu, seu . . . se ne invetiambu a manca radecini, si a ne imbraca in locu de vestiminte cu — frundie de arbori!

Pentru a dovedi aceste asertiuni, asi pote enara mai multe casuri speciali nu de multu intemplate in comitatulu nostru, dar pentru a fi scurtu la eventulu me restringu numai la doue-trei si a nume Unu bietu tieranu din tractulu Halmagiului nu de multu fu executatu prin executorile de dare reg. mag. din Halmagiu pentru o pretinsa restantia de contributiune, care bietulu tieranu a fostu platit'o de multu la perceptorele reg. mag. din Halmagiu, primindu cuita formale de la acest'a. Dupa executiune, tieranulu se presenta nainte judelui primariu din Halmagiu, se plange in contra foradelegilor, si areta cuit'a; — judele primariu ilu indruma a se present'a la perceptorele reg. mag. din Halmagiu si a-i areta cuit'a pentru ca se se sisteze executiunea. — Tieranulu se si present'a perceptorelui reg. mag. aretandu-i cuit'a despre platirea pretinsei restantie de contributiune. Acest'a dupa ce a ceditu cuit'a si s'a convinsu ca bietulu omu in adeveru a platitu restantia si ca n'a perdutu inca cuit'a, o sfartica si-lu scoate afora din cancelaria!!

Antoniu Pietsch, locuitoriu in Bradu si perceptorele casei aloziale a comitatului, fu provocatu de executorii de dare reg. mag. mai de multe ori verbalmente si nu inscriu, ca se plat'esca 66 fl. cu care suma ar fi in restantia ca contributiunea de dupa una fodina (baia), acest'a insa totudeun'a li respunde ca densulu nu e detoriu, si daca este datoriu, pretinde se-i dee in scrisu ca de unde si are originea acea datoria, si de vor dovedi ca este datoriu, de locu va plati; insa jupanii executorii reg. mag. nu voiescu a procede dupa lege, ci dupa natur'a lor despotica! Acestu casu specialu s'a adusu nainte inca in anulu 1869 ori 1870 in dieta, de unu deputatu romanu, intru o interpelatiune, ministru insa a respunsu pe scurtu ca nu e adeveru, er majoritatea dietei a strigatu „dijen“, si cu atata caus'a a ramasu morta pana in lun'a trecuta, candu apoi unu executoru de dare reg. mag. cu numele Apjok Janos a provocatu in scrisu pe Antoniu Pietsch se plat'esca atins'a restantia de contributiune, acuma insa n'a protinsu ca mai nainte 66 fl. ci 82 fl 59 cr. — Antoniu Pietsch ilu roga de nou se-i spuna, de candu si de unde a ramasu densulu detoriu cu acea restantia, caci elu nu se scie detoriu, si nici nu este datoriu; la acest'a numitulu executor reg. mag. i respunde ca nici densulu nu scie, si nu scie neci insusi perceptorele reg. mag. carele a ordinaru executiunea, fiindu ca elu l'a intrebatu pe acest'a si i-a respunsu ca diu nici densulu nu scie, dar pentru aceea se-lu esecudie pe Antoniu Pietsch, fiindu ca omu avutu si pote plati! (sera caintieptiune si dreptate ungresca Red.) Trecu apoi 8 zile dupa imanuarea susu atinsei hartii si executorile reg. mag. in absentia lui Antoniu Pietsch i secuestr'ezu acostuia doi cai, ordinaru vinderea aceluor prin licitatiune. — Avendu acuma Antoniu Pietsch scrisorea la mana si potendu documenta ca i s'a facutu nelegalitate si insielatiune, face recursu in

contra abuzului mentionatu, si lu insiet'za la perceptorele reg. mag. din Halmagiu pentru a-lu insieta la forulu competente; perceptorele reg. mag. insa in locu se nanteze recursulu la forulu competente, tramise la Bradu pe executorile seu reg. mag. Apjok Janos si nanteze judelui cercuale apuca a se tocmi cu Antoniu Pietsch ca o pilaritia, ca se plat'esca dar in locu de 82 fl. 59 cr. numai 27 fl. 84 1/2 cr. caci dlu perceptore mag. reg. se indetulescu si cu atata Antoniu Pietsch insa sciindu ca nu e detoriu, nu vre se plat'esca nici atata, si asia dlu executor se totu tocmi pan' a ajunsu la 7 fl. 20 cr. rogandu pe pretinsulu detorasin se plat'esca de baram acosta suma de 7 fl. 20 cr. promitiendu-i ca e impacatu cu densulu. Antoniu Pietsch. desi n'a fostu si nu este detoriu, sciindu din casulu altor'a ca in contra jafurilor si insielatiuniloru diregatorilor reg. mag. de finantia nu afia nime remediu ori unde se va plange, a plecatu capulu nainte hotelorulu numai si numai ca se scape de aceste lipitori sugatoris de sange, a platitu suma de 7 fl. 20 cr. —

Precum disei mai susu, acosta trista si scandalosa fapta intemplandu-se nainte judelui de cercu, precum audu, judele cercualu respectivu a relationatu vice-comitelu, si a acest'a ministeriului reg. mag. de finantia, — dar eu din trist'a mi esperiinta n'am neci o sperantia ca pacatosii individi se fia luati la raspundere, cu atatu mai putienu pedepsiti pentru faptele loru criminali, n'am sperantia pentru ca si eu am aretatu d'a dreptulu Dlu ministru reg. mag. de finantia forte de multu asemene casu, am presentatu apoi in asta privintia 3 suplice, priu cari am intetit'u caus'a si am cerutu se mi se face dreptate, dar pe pacatosii insielatori nici capulu nu-i dore si mie nici pana astadi nu mi s'a facutu dreptate! —

Totu acesti diregatori de la percepturulu reg. mag. din Halmagiu au incassatu in iuliu a. c. prin executiune de la Georgiu Doza, locuitoriu in Halmagiu, o restantia de contributiune de 4 fl. si in spese de executiune 10 fl. 27 cr. — cu privire ca executiunea s'a facutu in locu, in Halmagiu, si ca executuulu este omu inteligentu, si pote totu omulu inchipui ca la tierani de pe sate ce spese se facu si cum se beleacu bietii omeni de catra acesti diregatori reg. mag. fora sentiu omenescu, fora rusine si fora sufletu, cu atatu mai multu, caci bine sciu ca in contra insielatiuniloru si foradelegiloru ce le comitu ei, nu se afia lecu, ori la ce lege te vei provoca si ori unde te vei plange!

Meditandu si vorbindu despre acosta trista stare a tierei si a poporului cu mai multi amici, unii diceau ca caus'a ar fi guvernulu actualu, care la denumiri de functionari nu cautu neci capacitate, neci caracteru firmu, numai omeni, si respective mameluci, cari se lu glorige si se se tereie nantea lui, — altii diceau ca caus'a ar fi constitutiunea de astadi care se fatiasescu a assiste, dar carea in adeveru este unu absolutismu mag'aru, si altii er afirmu ca aceste doue rele la olalta au adusu si aducu tierea si poporul la sepa de lemmu. —

Ea din parte mi am disu si diu si a cuna, ca n'avemu ce face alt'a, decatu se roga mu pe bunulu Dumnedieu, ca deca guvernulu este caus'a acestei triste stari, se ne mantuescu de elu catu mai curendu; — de e caus'a absolutismulu magiaru care domnesce astadi sub masc'a de constitutiune, se ne mantue de amendoue isvore ale nedericirii poporului, — si se bagamu bine seama pe cine vomu alege in anulu viitoriu de ablegati dietali. — Pentru ca insa se potemu obtiene rezultatu favoribilu, e neapertu de lipsa se ni unimu tote poterile romanesci contra absolutismulu magiaru, care domnesce astadi sub masc'a de constitutiune, si care ni amenint'a essistint'a nationala. —

Baia de Crisiu, (cottulu Zarandului) in augustu 1871. — Ilie.

Fagarasiu, in 22 aug. n. 1871.

(Adunarea generala a Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tienuta in Fagarasiu in 7 si 8 aug. — Fine.)

Urma desbateru speciala a supr'a proieptulu bugetariu. Dlu J. Codru Dragusianu, referintele comisiunei, propune postu'n I. 400 fl. v. a. ca salariu pentru secretariulu I. care re-dege foia „Transilvania“.

Dlu J. Popa, avocatulu in Mediasiu, ie cuventulu si afirmandu ca infintiarea amintitei foi a avutu scopulu d'a inavuti Asociatiunea si materialmintesi spiritalmintesi. Esperint'a insa dovedesce ca acosta foia n'a satisfacutu nici intr'o privintia, caci in totu anulu ni face fondulu Asociatiunei deficitu, pe terenulu spiritalu asisideria n'a produsu nimica, incatu minenea nu o mai cetesce; recomanda deci sistarea foiei si prin unmare si storgerea postulu de 400 fl. — Din acosta propunere se nasce o desbateru lunga si infocata. V. Romanu, J. Romanu si Rusu dovedescu parerea nebasata, fiindu ca scopulu Asociatiunei transilvane nu este castigu materialu ci numai spiritalu, er in acosta privintia foia „Transilvania“, incatu pentru ramulu istoricu, a multiamitu pre toti.

Jos. Pasicariu voteza pentru propunerea lui Popa. Dr. Borcea propune ca postulu I. si II. adeca remuneratiunea de 400 fl. pentru secretariulu I. si remuneratiunea de 400 fl pe se-m'a secretariulu II. se se contraga intr'unulu, statorindu-se numai pentru unu secretariu salariulu anualu cu 600 fl. Acestu secretariu insa se fia insarcinatu si cu redegerea foiei. — Dr. Nic. Popu vorbesce in sensulu preputerii lui J. Popa, V. si J. Romanu pentru sustinerea foiei.

Dlu G. Baritiu areta greutatile ce a intimpinat'u la redegerea foiei; dice ca densulu a lucratu mai totudeun'a senguru la ea, nescriendu publiculu nimicu. Densulu a primitu redactiunea numai pentru partea istorica, de unde urmédia ca cuprinsulu foiei n'a potutu fi variatu precum se cere, dar nici se astepte publiculu de la densulu ca se fia atosucitoriu si se scria totu felulu de materia, er publiculu nu l'a ajutat'u intru nimicu. Responsabilitatea

Ne-a incantatu si in asta piesa comiculu Balanescu, jocandu cu o placere si picanteria respusu pro „Provincialulu“, carele voia se demustre ca si in alu seu peptu ambitiunea prinde radecini, insa — insa forte debili!

Jachelina, desi era consangena ambiciosiloru Marchisi, totusi acestia o data cu capulu nu voiau a o recunosca de atare, din care cauza dens'a pre catu de blanda si afabila era la inceputu, pre atatu mai amarita deveni candu se vediu ignorata si despretiuita din partea familiei Rosghiumu.

Ea iubia ferbinte pre vicontele Roje, si densulu si mai tare era invapaiatu de amurulu ei, o adora ca pre o dina, ceea ce tocmai nu li venise la socotela Marchisiloru ingamfati, cari priviau de deositoriu ca vicontele fiu alu loru se aspreze dupa inim'a Jachelinei!

Ur'a acesteia contra Marchisiloru nutriá necontentita resbunare, si ca se si-o pota stempera, dens'a se facu spelatoritia voindu a demustrá superbiloru Marchisi, ca — tiulu loru vicontele si in calitate de sermana spelatoritia o adora, cu atatu mai vertosu, cu catu ea a posediatu si produsu documinte legali despre dreptulu de ereditate facia de famili'a Rosghiumu! Aci Marchisi erau se sara din pele!

Triumfulu acestei manevre a fostu incolorat'u in sine cu acea impregiurare, ca vicon-

tele Roje si Jachelina si ajunsera dorint'a nunita, — fericirea impreunarii.

Intendantele Jachelinei — dlu Pascali — a jocatu rolulu de aperiatoriu alu dreptulu taiatoriu in sfera vietiei — cu o maiestria rara; asemenea a jocatu cu multa satisfactiune dsior'a L. Popescu rolulu de spelatoritia.

Mai interesantu si placutu a fostu „dantiulu Romanulu“, ce — intre acte — se esecuta cu multa dexteritate gimnastica de catra tinerulu actore dlu Julianu in costumulu natiunalu — adeveratu tieranescu, carele fu aplaudatu de repetite ori si provocatu a se ivi pe bina.

Vineri in 18 augustu avu locu a sies'a Representatiune; se dederu pentru beneficiulu dlu Gestianu in abonamentu suspensu piesele: „Dnoii sfosi“ si „Primariu fora voio.“ — Cea d'antiau nu este nici de unu spiritu; insa esecutarea si rolurile personelor angagiate i dede ceva valóre; totulu ce cuprinde in sine acosta piesa este — o simpla gesticulare mimico-comica a unui petitoriu si a unui parintu quasi soeru, unulu mai sficiosu de catu altulu; comediantulu nostru Balanescu s'a produsu minunatu — casianandu risu si aplausu generalu. —

Forte interesanta si plausibila a fostu a duo'a piesa „Primariu fora voio“; ea depinge cu cele mai viue colori efectulu si influint'a

unei femei rafinate a supr'a unui barbatu habaucu, carele devinsu prin arogantia si suprematia femeii sale si-a pardutu nimbulu — vertutea de barbatu, lasandu a-lu port'a femeia de nasu cum i place.

Femeia unui cetatienu onestu si sedatu porta rolulu de dictatura in casa; poruncesce si comanda, pe servitori li insulta si palmuesca, era pre barbatu ilu considera ca pe a cincea rota la trasura, ma une ori mi ti-lu si fróca asemene servitoriloru.

Sermanulu barbatu — slabu de angeru — deveni asiá do dresatu si cuceritu de soci'a s'a, catu bietulu de elu nu mai scia de rostulu casei, nici de lume; se uit'a cu ochii la cele ce se petrecu in giurulu casei sale.

Arogant'a si despotie'ca femeia nu se multiamu numai cu dictature in cerculu angustu alu familiei sale, — ea doria si voia cu ori ce pretiu — ca cetatienu se-i aléga barbatulu de primariu, ca apoi fiindu densulu si in acosta calitate numai „pictus masculus“, ea se prinda in mana fienele dictaturei si suprematiei si in afacerile comunali; dar curundu se desamagi.

Poporul din orasiu scia si cunoscea forte bine ca aspirantele la primaria este cod'a barbatiloru, supusulu femeii sale, prin urmare de reulu acesteia nu voiau de felu se a léga. pre concetatienu loru de primariu —

macar ca era omu bunu si placutu in totu orasiulu.

Vediendu acosta femeia, — ma spusendu-i-o in facia alegatorii, se rusina si indigna intr'atata, incatu resigna de la suprematia a supr'a sociulu ei, — dar firescu numai cu acelu scopu, ca densulu se pota deveni totusi de primariu cu ori ce pretiu, chiar si in contra vointiei sale.

Ea se prefaca in totu chipulu, voindu se demustre, ca — barbatulu ei are destula energia si vertute d'a guverná si ca faimele despre dictatura si suprematia ei sunt — scorniture numai.

Pies'a acosta ni-a aretatu, ca — ce e in stare o femeia pre libera si aroganta a face din omu; ni-am convinsu, ca — ambitiunei femeiesci cade victima morala, vertutea, renumele si cu unu cuventu — barbat'a; dar deca asemenea femei ar deveni si emancipate, ce ar deveni atunci barbati?!

Rolulu principale l'a jocatu d'u'a Pascali. Ea a representatu cu elasticitate pre femeia ambitiosa; era comiculu Balanescu pre habauculu si suprematisatul barbatu; par' ca si acalu vedu pe bina in minunat'a sa positinne de barbatu cuceritu, servilu si subordinatu femeii sale, si carei brutalitati le primia si auteria cu tota flegm'a! Ce minunata inventiura pentru unii barbati! Aless. P. Petriua.

cea mai mare cade pe junimea noastră carea deși crescută și educată cu stipendii naționale, nu se interesă defel de cauzele naționale. Densulu și-a dat mai de multe ori demisiunea, dar n'a fost nici o dată primită, deci acum și repetesce demisiunea rogându Adunarea ca să-i o primască și fôia să se redêga în Sibiu. Cu acêsta dlu Baritiu părăsesce Adunarea.

Dlu Macelariu propune a se încheia desbaterea, și să se facă votare nominală. În urmă acestei propuneri, J. Popa în numele minorității recede de la propunerea sa. Mai rămâne deci propunerea lui Borcea. Adunarea nu primisce demisiunea dlui Baritiu. — Nic. Densusianu cambate propunerea lui Borcea fiindu acêsta contra statutelor. Nic. Strevoin susține propunerea lui Borcea, macar că J. V. Rusu dechiara că și dă demisiunea de secretariu II. Dacă se va primi propunerea acêsta, ca adecă să se satorască salariulu anual numai pentru unu secretariu cu 600 fl. care apoi să redêga și fôia Asociatiunii, La încheierea desbaterei a sup'ra acestui obiectu V. și J. Romanu propun ca pozițiile din bugetu de câte 400 fl. v. a. pentru fie-care din cei doi secretari ai Asociatiunii să se primască cu acelu adașu, ca în casu cându Dlu Georgiu Baritiu totuși ar mai insiste pre langa demisiunea sa, comitetulu să fie autorizat a dispune cele de lipsa pentru redegerea fôiei provisorice pâna la cea mai de aproape adunare.

Propunerea lui Borcea se pune la votare nominală și rezultatulu — este, că acêsa se respinge cu 36 de voturi contra 15. — Propunerea lui J. și V. Romanu se primisce cu majoritate. După aceea urmă cetirea a două telegrame de la dlu profesoare Antinescu din Ploiesci și de la dlu adv. J. P. Harsianu din Abrudu. Acestu din urmă oferesce în folosulu Academiei romane de drepturi 200 fl. v. a. Amendou telegrame se primisce cu entusiastice urări de „să trăiescă.“

Siedinti'a se suspende apoi la 2 ore d. m. anuciandu-se continuarea ei pre 5 ore — Redeschidiendu-se siedinti'a, dlu referinte I.C. Dragusianu cetece mai departe reportulu bugetariu. — Remuneratiunea de 200 f. pentru cassariulu Asociatiunii se primisce. — Pre sêm'a bibliotecii se destina o suma de 100 fl. er pentru spesele cancelariei Asociatiunii se prevede în bugetu cu 200 fl. — Cele 300 fl. ca salariu pentru unu scrietoriu în cancelari'a Asociatiunii dau ansa la o desbatere mai lunga. Dlu Macelariu propune ca din sum'a acêsta să se facă două stipendia pentru juriati, cari se fia îndetorati a scrie în cancelari'a Asociatiunii. Acêsta propunere, după vorbiri pro și contra, la votare nominală, se primisce. — Cele două pusetiini bugetarie câte de 400 fl. pentru doi ascultatori de filosofie, se primisce, respingendu-se propunerea dlui V. Romanu ca unu stipendiu din aceste două să se destine pentru unu ascultatoriu de pedagogia în strainatate. Comisiunea bugetaria propune a se creă două stipendia câte de 400 fl. pentru doi ascultatori de filosofie. Se primisce. Se propune apoi unu stipendiu de 350 fl. pentru unu ascultatoriu de agri — și silvicultura. Acêsta, la propunerea dlui Macelariu, se urca la 400 fl. dar se decide ca să fie menitu numai pentru silvicultura. Se prevede apoi în bugetu 3 stipendia de câte 50 fl. alte 3 de câte 50 fl. pentru trei studinti de școle reale; 4 ajutoria de câte 50 fl. pentru 4 sodali de meseria cu calificatiunea d'a deveni maestri; în fine 10 ajutoria de câte 25 fl. pentru 10 invetiacei de meseria.

Stipendiulu de 50 fl. pentru unu elevu la școl'a comercială, propus de comisiunea bugetaria, se primisce.

Cu atâtă desbaterea a sup'ra bugetului s'a încheiatu.

S'a decisu apoi ca Adunarea generală în anul viitoriu a se țien în Sebesiu. — Presedintele multiamindu apoi locutorilor din Fagarasiu pentru afabilitate cu care au primitu adunarea, er advocatul I. Romanu multiamindu presedintele pentru conducerea cu tactu a agendelor adunării, siedinti'a se încheia la 7 ore.

Sera la 8 ore s'a arangiatu unu balu în otelulu „Cetatea Parisu“ în favorulu fondului Asociatiunii transilvane. Publiculu ce luă parte la acestu balu a fostu numeros și preste totu aleu. Acestu balu, precum se dice — a adusu unu venit frumosu pentru fondulu numitu. Si cu atâtă se gata festivitatile ce a vura locu în 7 și 8 aug. Cincinatu.

Varadta, în augustu 1871.

Domnule Redactore! De multu me totu cugetu să Vi scriu despre asistinti'a unui coru vocalu, disu alu „plugariloru“, din comun'a noastră, dar totdeun'a cându am apucatu condeiulu, érasei l'am lasatu din mana, căci inca nu mi se parea timpulu binevenitu, de ore ce corulu nostru pana aci nu dedese — asia dicendu — nici unu semnu de viétia. Acuma insa, după ce acêsta corporatiune în di'a de 6/18 augustu a. c. dovedî în modulu celu mai eclatantu că există și că voiesce să existe, — cugetu că am cuventu. — Să vedemu deci!

Eră în lun'a lui maiu a. c. cându mai multi locuitori din comun'a noastră, ómeni cu trupu și sufletu pentru binele bisericei și alu școléi, și pentru luminarea și desteptarea poporului, concepura ide'a d'a infinti'a aci în locu unu coru vocalu. Nu trecu apoi multu timp, și ide'a frumoșă, la starinti'a dlui invetiatoriu localu Const. Mihailovicu, deveni fapta implinită; — corulu adecă se infintiă, primi numele de „Corulu plugariloru“, și de locu se și apucă de lucru, propunendu și a invetiă totu felulu de cantări bisericesci și naționale.

După două luni și mai bine de preparatiuni, corulu nostru — la dorinti'a mai multoru fruntasi ai comunéi — se resolvă a se produce pentru prim'a óra în biserică în di'a de 6/18 augustu a. c. adecă la serbarea „Schimbarii la facia“ și totu de o dată și a naserii Maiestatii Săle pré bunului nostru Imperatu.

Sosindu acêsta dia, corulu se și grabi la biserică și sub decursulu servitiului d'idescu essecută tôte cantările îndatinat cu o desteptitate, în câtu puse în uimire pre toti cei ce erau presentii. De pré faci'a tuturor se potea ceti bucuri'a și îndestăirea. La finea servitiului d'idescu conducatoriulu corului și fi apoi ircarat de laude și bineventari din partea betraniloru comunéi. — Catra sera s'a tienutu unu banchetu în onôrea corului, cu care ocasiune se rostira de rev. dnu parochu localu Nic. Miocu și de bravulu nostru inv. Const. Mihailovicu mai multe toasté, și a nume pentru MSa Imperatulu, pentru Pré santiulu și binemeritatulu metropolitu Br. de Siaguna și întregu clerulu nostru, pentru barbatulu poporului V. Babesiu, pentru „Corulu plugariloru“ din locu, pentru junime și pentru întreg'a noastră natiune. Tôte toastele au fostu urmate de „multi ani etc.“ și inca de multe alte cantări naționale essecutate de coru.

Mai am să amintescu, că corulu nostru numera pan'acuma aproape la 40 de membri, totu fetiori romani în vârsta de la 26 de ani în diosu, și afora de vr'o 5 inși — toti sunt plugari.

Diliginti'a cu care cercetédia fetiorii prelegerile, și atentiunea cu care asculta propunerile — sunt demne de totu respectulu.

Si acuma, exprimendu în numele mai multor cordială multiamiti mai antaiu dlui inv. Const. Mihailovicu, care conduce și dirige corulu, apoi celor'a cari au sprigiuitu infintiarea acestuia, fetioriloru nostri cari s'au trudit și se trudescu și acuma pentru de a ni procura câte o dia de bucuria și placere, — încheiu cu

Să trăiescă „Corulu plugariloru din Varadta! (Să vi ajute Ddieu! Red.)

Eufremiu Juica.

On. Redactiune

A fôiei bisericesci „Anunulu“ este rogata din partea mai multoru dni prenumeranti ai sei, a-i însciintiă că din ce cauza nu li se mai tramite fôia, carea devenise atâtă de partinită și iubita de publiculu éra mai vertosu de clerulu nostru romanu.

Redactiunea Albinei.

Indreptare.

Din nebagarea de séma a culegatoriului în nr. trecentu alu fôiei noastre s'a omisu în corespundinti'a din Fagarasiu, sedi. ti'a a II. sirulu alu 8., următóriele cuvinte: „După aceea unu obiectu de importanță a produsu cërta formula,“ cari aveau să fie intercalate între cuventulu „antipatia“ și între cuventulu „din“.

Anunulu.

Subscriulu se recomanda tuturor presiedintiloru sinodali, comitetelor și tutoriloru as. biserice de relegea gr. or. ca maestra lumi-

nariu, carele după o locuire de 20 ani pre strada sierpelui în Aradulu-vechiu, mi-am stramutatulu locuinti'a totu în aceeasi strada Nr. 11. obligandume a servi și mai departe în totu timpulu și precisu pre sêm'a ss. bisericei din dieces'a Aradului, cu lumini de cêra curată, mari și mici precum, faclii în tota form'a și altele ce se țien de a mea maiestria, câtu mai fine, frumoșă, bune și cu pretiu efiniu, — remanendu cu tóta stim'a

În Aradu, 25 augustu 1871 ss. n.

Davidu Baruchu

1-3

maiestru.

Telegramu.

Putna, 15/27 aug. 1871.

Serbarea în memori'a lui Stefanu celu Mare e stralucita. Sunt la 2000 de óspeti. Romania e fôrte reprezentata. Reportu detaiatu va urmá. Dubau.

Concursu

Pentru vacanța parochia din comun'a O. Apati, protopresb. Oradei-mari, comitatulu Biharu, se escrie concursu.

Emolumintele sunt: una sesiune de pamentu de clas'a a II; birulu câte una vica de la 110. case; stóla îndatinat și cuartiru liberu.

Concurentii, cari dorescu a dobandi acêsta parochia, au recursurile lor a le adresá Comitetulu parochialu din O Apati în întielesulu Statutulu organicu, tramitiendu-le deadreptulu la respectivulu protopopu mai multu pana în 29 augustu a. c. st. vechiu, căci atunci se va efeptu alogerea.

Datu în O. Apati, în 1. augustu 1871.

1-3

Comitetulu parochialu

cu convoirea mea:

Simeonu Bica m. p.

Protopesv. Oradei-mari.

Invitatiune.

Findu că statutele Reuniunii invetiatoriloru romani Selagian prin rescriptulu ministerialu de sub Nr. 16,356 dtto Buda în 1. augustu 1871 s'au aprobatu și întaritu, avemu onôre a invitá pre toti d. d. invetiatori romani din Selagiu, precum și pre alti iubitori de caussa a invetiamentulu ca pentru constituirea definitiva a numitei Reuniuni să binevoiescă a partecipá la prim'a adunare generală ce se va țien în Siumleulu Selagiului la 10 septembrie st. n. 1871.

Siumleu, în 12 augustu 1871.

2-3

Presidiulu interimalu.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Cuiședu, (Kőved), cottulu Bihorului, statatória din 100 de case, se deschide concursu cu terminu de trei septemani de la prim'a esire în publicitate a acestui concursu.

Emolumintele împreunate cu acêsta parochia sunt următóriele: de la una casa câte o vica de grâu, din care a trei-a parte i compete invetiatorulu (sêu cantaretulu), pamentu aratoriu de 3¼ lanturi; de la casa câte 50 cruceri ca pretiu de fênu, și stolele preotiesci îndatinat, cu aceea notificare că poporenii sunt doobligati a cultivá tôte pamenturile preotulu.

Aspirantii la acêsta parochia sunt rogati, a-si tramite suplicelu loru recerute de a dreptulu la subscriulu adm. protopr. inca pana în tezirarea susu atinsulu terminu, ca din'a alogerii. —

Datu în Cuiședu din siedinti'a Comitetulu parochialu, tienuta în 29 iuliu 1871.

Comitetulu parochialu.

În contielegerea cu:

Georgiu Besanu, m. p.

3-3

adm. protopr. alu Luncei.

Concursu.

Pentru ocuparea a loru două posturi invetiatoresci la școléle confesiunale gr. orient. un'a școl'a din susu langa biserică, alt'a din diosu în comun'a Covasintiu, dieces'a Aradului protopresviteratulu Vilagosului, cu terminulu pana în 8 septemvre st. v. care va fi și diu'a alogerii. Emolumintele sunt precum la unulu, asia și la celalaltu 350 fl. v. a. 12 meti de grâu, 6 meti de cucurudiu, 12 orgii de lemne din care este a se incaldí și școl'a; cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá aceste posturi sunt avisati a-si tramite pana la terminu recursurile

loru prevedute cu extrau de botedia, ca atestatu de moralitate, cu testimoniu despre absolvarea cursuriloru pedagogice, și de calificatiune cu calculu bunu. — precum și despre absolvarea de 4. clase gimnasiale, sêu 3 reale, — catra Comitetulu parochialu din Covasintiu, în fine se recore ca și unulu și altulu recurrentu, sub durarea concursulu, să se infaciomedie în persóna nainteșă poporulu din Covasintiu, aretandu sêmne da progresu catra biserică și școlă. —

Covasintiu, 25 iuliu st. v. 1871.

Massimilianu Balintu m. p.

presiedintele Comitetulu parochialu din Covasintiu.

Cu scirea și contielegerea mea:

Joanu Moldovanu m. p.

2-3

inspectora cercuatu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de capelanu pre langa parochia gr. or. din comun'a militara Borlova, protopresbiteratulu Caransebesiului, se escrie concursu cu terminulu pana la finea lui augustu a. c.

Emolumentele sunt: 1/3 parts din totu venitulu parochialu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, să si dee recursule bine instruate în întielesulu Stat. org. adresandu-le Comitetulu parochialu.

Borlova în 1. augustu 1871.

Comitetulu parochialu

în contielegerea cu dlu

protopresbiteru

2-3

Nic. Andreșvicu.

Concursu.

Din partea comitetulu protopresbiteralulu gr. or. din tractulu Siriei (Vilagos) pentru ocuparea postulu vacantu protopresbiteralu cu acêsta se deschide concursu.

Emolumintele împreunate cu acestu postu sunt următóriele:

a) Veniturile parochiei protopresbiterale din Siria, precum: un'a sesiune pamentu oriutaru birulu și tacsele parochiale.

b) De la preotii gr. or. din tractulu protopresbiteralu, birulu în grâu a 5 mesuri de la fie-carele preotu.

c) Tacsele stolare a 1 fl. pentru fie-care siedula matrimonială.

Doritorii, cari vor voi a concursa pentru ocuparea postulu protopresbiteralu, sunt detori a documentá:

1. Cu documinte valide, că sunt apti și binemeritati pe șorenulu bisericescu, școlariu și politicu-naționali.

2. Că au frecuentatu regulatu și absolutu teolog'ia, și în careva academi'a tôte cursurile de drepturi sêu celu puținenu 8 clase în careva liceu — cu succesu îndestulatoriu.

3. Pe urma concurentulu, — din motivulu, că tôte afacerile administrative bisericesci din protopresbiteratulu Siriei statatòriu din 42 mii de suflete gr. or. romane, se ducu în limb'a romana, — e îndetorât a documentá că e versatu în literatur'a națională romana.

Findu că terminulu alogerii s'a pusu pe 16 sept. 1871 st. v., recurrentii au a subternu recursurile instruate cu tôte documintele pottite pana la 10 septemvre st. v., adresandu-le de a dreptulu Comitetulu protopresbiteralu gr. or. tractualu în Siria (Vilagos), comitatulu Aradu, în Ungaria.

Datu din siedinti'a Comitetulu protopresbiteralu tienuta la 29 iuliu 1871 st. v.

Nicolau Beldea m. p. Teodoru Papu m. p.

adm. protopr. ca pres. not. Comitetulu.

comit. protopresb. 3-3

Concursu.

Se publica pentru primirea în fundatiunea Zsigaiana din Oradea-mare.

Acei tineri romani gr. or. cari studiédia în gimnasiu sêu academi'a și voiescu a fi primiti în numi'a fundatiune, au de a produce următóriele documinte:

1. Testimoniu școlatiscu despre absolvarea anulu trecut, progresu și moralitate.

2. Testimoniu de paupertate întaritu de preotulu și notariulu comunalu.

3. Testimoniu medicalu despre oltuire.

Recursule astfelu instruite au de a se tramite pana în 8 septemvre n. la protopopulu Oradei-mari Simeonu Bica ca presiedinte.

2-2

Senatulu fundatiune.